ชื่อเรื่อง รูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาพ ผู้วิจัย กมลวรรณ สาคร **ปริญญา** ปร.ค.(ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค) อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.คร.รังสรรค์ สิงหเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ.คร.สุวกิจ ศรีปัคถา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1)เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อภาวะโภชนาการเกินของ ประชาชน จังหวัดบึงกาฬ 2)เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินของประชาชน จังหวัด บึงกาฬ และ 3)เพื่อทดลองใช้และประเมินผล รูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาฬ วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัย เชิงสาเหตุที่ส่งผลทางตรงและส่งผลทางอ้อม ต่อภาวะโภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาฬ โดย กำหนดปัจจัยเชิงสาเหตุ 8 ปัจจัย กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนผู้มีภาวะ โภชนาการเกินในจังหวัดบึงกาพ จำนวน 395 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตามระดับชั้น อย่างเป็นสัคส่วน Proportional Stratified Random Sampling เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติวิเคราะห์การ ถคถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) และใช้รูปแบบการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) โดยใช้โปรแกรมถิสเรล(LISREL for Windows) ระยะที่ 2 เป็นการ สร้างรูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาพ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้จาก การวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาพ โดยการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 25 คน ใช้การประชุมกลุ่ม ย่อย(Focus Groups) แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอีกครั้งให้สมบูรณ์ ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้ ระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาพ กลุ่มทดลองคือ ประชาชนผู้ที่มีภาวะ โภชนาการเกินใน ตำบลนาคง อำเภอปากคาค จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 30 คน เปรียบเทียบผลการทคลองก่อนและหลังการใช้ รูปแบบ และเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความ แปรปรวนร่วมหลายตัวแปรตาม (Multivariate Analysis of Covariance : MANCOVA) โดยใช้ค่าวัดรอบ เอว เป็นตัวแปรควบคุม (Covariate)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าปัจจัย เชิงสาเหตุที่ส่งผล โดยตรงและ โดยอ้อมต่อภาวะ โภชนาการเกินของประชาชน จังหวัดบึงกาพ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ปัจจัย เรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล ดังนี้ ปัจจัยด้านความรู้ เกี่ยวกับภาวะ โภชนาการเกิน(0.13) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเกลื่อน ใหวและออกกำลังกาย(0.11) ปัจจัย ค้านความกระตือรือรันมุ่งมั่น(-0.11) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหาร(-0.14) ปัจจัยด้าน แรงจูงใจ(-0.15) และปัจจัยด้านความตระหนัก(-0.15)
- 2. รูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกินของประชาชนจังหวัดบึงกาพ ประกอบด้วย
 กิจกรรมในการพัฒนารูปแบบการจัดการ จำนวน 9 กิจกรรม คือ 1)กิจกรรมเรียนรู้ สู้อ้วน 2)กิจกรรม
 ปรับนิสัย แก้ไขการกิน 3)กิจกรรมเอวกิ่ว หุ่นดี เป้าหมาย 4)กิจกรรมตัวตน คนอ้วน 5) กิจกรรมเยี่ยม
 บ้าน 6)กิจกรรมเดินพญานาค 7)กิจกรรมปีรามิด เพื่อสุขภาพ 8)กิจกรรมเคล็ดลับ ไม่กลับมาอ้วน และ
 9)กิจกรรมหุ่นสวย ด้วยบัดดี้
- 3. หลังการทดลองใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยรอบเอวกลุ่มทดลองลดลง มากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งการทดสอบ โดยรวม(Multivariate Test) และการทดสอบทีละตัวแปร (Univariate Test)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY Title: A Model of Management for Over Nutrition of People in Beungkan Province.

Author: Kamolwan Sacorn Degree: Ph.D.(Regional Development Strategies)

Advisors: Asst. Prof. Dr. Rungson Singhalert

Chairman

Assoc. Prof. Dr. Suwakit Sripathar

Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2014

ABSTRACT

This research aimed 1) to analyze causal factors affecting over nutrition of people in Beungkan province, 2) to design a model of management for over nutrition of people in Beungkan province, and 3) to implement and evaluate the model of management for over nutrition of people in Beungkan province The research methodology was divided into 3 phases. 1) analysis of causal factors, 2) design of a model and 3) implementation and evaluation of a new model. Phase I focused on analyzing causal factors that affecting over nutrition of people in Beungkan province through quantitative research, and analyzing the relationship between the causal factors to the empirical data. The target population of consisted 395 people of over nutrition in Beungkan province. The data were collected by questionnaires. LISREL for windows was used to analyze a structural equation model. The causal factors affecting the dependent variables were analyzed with the empirical data. Phase 2 focused on designing a model of management for over nutrition of people in Beungkan province for over nutrition people based on the data of phase 1. The model was designed through workshop of twenty five participants. The focus group method was employed for discussion on the model of management for over nutrition of people, and the developed model was assessed by three experts. Phase 3 focused on implementing and evaluating the model. The model was implemented to 30 experimental participants, and the model evaluation was identified by the comparison of the research results before and after model implementation, and the comparison of the results of the experimental groups and control group. Multivariate Analysis of Covariance was employed for data analysis.

The major findings were as follows:

1. According to the analysis of the relationship and the empirical data, the finding showed that 6 factors significantly affected the over nutrition of people in Beungkan province at the .05 level.

The factors were Knowledge(0.13), Activity and Exercise behaviors(0.11), Enthusiasm(-0.11), Eating behaviors(-0.14), Motive (-0.15) and Awareness(-0.15).

- 2. The model of management over nutrition of people in Beungkan province consisted of 9 activities: 1) fatty learning, 2) changing of eating behaviors, 3) fit and firm target, 4) fatty personal, 5) home visit, 6) nakha walking, 7) pyramid health, 8) the secret of fat, and 9) posture by buddy.
- 3. The research finding indicated that the mean score of waist circumference of the experimental group after the model implementation towards over nutrition significantly improved more than before the model implementation at the .05 level, and the mean score of waist circumference of the experimental group significantly improved more than those of the control group at the .05 level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY